1871. III. évfolyam. 29. szám. Csütörtök, február 9.

Előfizetési árak:
Helyben és postan küldve.
Egy évre 10 frt — kr. | ¼ évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ | Egyes szam 10 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: Főpiacz. Vecsey-haz földszint a szerkesztőségbe bermentve küldendők.
Előfizethetni helyben:
Telegdi K. Lajos és Csáthy Károly könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyebütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

Megjelen hetenként ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési dij:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmü. mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.
Bélyegdij: Minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér"-en megjelenő közlemény öthasábos sora 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugy szintén kéziratok sem adatnak vissza.

Itt az alkalom!

⊙.) A vallás- és közoktatásügyi miniszteri tárcza megürültével annyi jelölt jött forgalomba, mint még egyetlen más tárczaüresedés esetében sem tapasztaltuk.

Ki legyen az uj miniszter, ki Eötvösnek bársonyszékébe ül, mely most gyászszal van bevonva, közvetlenül nem nagyon érdekel bennünket.

Mert, ha csakugyan betöltetik ismét a mostani kormány alatt az üres hely, az oda alkalmazandó egyén ujra csak azon pártnak lesz tagja és eszköze, mely a közösügyes viszonyt létre hozta és mindenáron fentartani törekszik.

Érdekelhet bennünket távolabbról az, hogy aránylag elég szakavatott egyén alkalmaztat.k-e, ki a vallás- és közoktatás ügy körül eddigelé kifejlett lassu mozgást, mely az ingadozás politikájától van áthatva, valami belterjes előhaladásra lesz-e képes visszavinni; miből a nemzet aztán némi nyereséget merithet.

Érdekelhet annyiban, amennyiben óhajtjuk, hogy az uj miniszter emanczipálja magát a papi uralom nyüge alól, s aránylag szabadelvü nézeteivel igyekezzék ellensulyozni azon törekvéseket, melyek a papiuralom reactionarius irányzatai érvényesitésére vezetnének.

Jelen kormányunk alatt megszoktuk, nem várni oly szabadelvü reformokat, melyek a mai mivelt világnézlet szinvonalán állanak.

Annálfogva, akárki alkalmaztatik is ama tárcza vitelére, valami nagyszerü javitást nem remélhetünk; gyökeres reformra pedig épen távolról sincs kilátásunk. . . .

Hanem tagadhatlan, hogy Andrássy Gyula gróf miniszterelnökünk sok elevenséggel és eredetiséggel van megáldva.

Jó szeszélyében oly gondolatra is ragadtathatik, a mi mindnyájunkat meglephet.

Nem értünk itt politikai rendszerváltozást, sem az „Ausztria nélkül nincs Magyarország" féle hagyományos hittől eltérő merész irányzatot.

Hanem ugy titokban, mint jámbor óhajtások egyikére, merészelünk arra gondolni, hogy hátha a mi miniszterelnökünk, elhalt egyik legkedvesebb barátja emlékének megörökitése iránti törekvésében azon eredeti gondolatra emelkednék: hogy „ne töltessék be az elhalt vallás és közoktatásügyi miniszter helye"!

Merész gondolat, sovány remény ugyan, ezt várni az ismert viszonyok közt.

De nem lehetlen, hogy azon kormány elnök. ki, jól tudjuk, nem pénzért szolgálja hazáját, sőt a honvédelmi miniszteriumot is csupán azért viszi, hogy honvédelmi miniszternek ne fizessen külön az ország, — azon kormányelnök — mondjuk — az ugyis nélkülözhető vallás- és közoktatás ügyi miniszteri tárczát, csupán takarékossági szempontból sem tölteti be.

Hiszen ok van rá elég.

Andrássy Gyula gróf miniszterelnök, ki általánosanmivelt államférfiu, jól tudhatja, hogy ezer ok van rá, a mivel igazolni lehet, hogy a vallás- és közoktatás vezetésére különtárcza nem szükséges.

Ha nem kell a socialisták, demokraták, aristokraták, conservativek és óconservativek, 47-esek, 48-asok és 67-esek véleményén levők számára külön-külön miniszterium: miért kellene épen a hit körében forgók részére ily külön tárcza?

S ha a vallásügyre, a mi hit dolga, külön miniszter kell: nincsenek-e a remény és szeretet követői feljogositva, hogy magok részére külön miniszteri képviseltetést követeljenek?

Miért kellene a hit dolgának erősebb, tekintélyesebb képviseltetésre számitani a kormány körében, mint a vélemény, remény és szeretet ügyének? melyek épenannyi jogosultsággal birnak az államban, a polgáritársaságban, mint a hit dolga?!

Ha szabad hinni a köztársaság üdvében, a koronás főkben, a népfenségben, a korlátolt és korlátlan hatalom jóvoltában, a rang — és pénzelőnyök hatalmában: miért nem szabadna hinni egyik vagy másik vallásban, mely inkább, vagy kevésbé jólétre, üdvösségre vezet? . . .

S ha az egyén, a polgár, az ember, a hazafi, a magán és polgári társaságok tagjai természeti és tételes jogainak, az enyim és tied fogalmának, a társasági jó rendnek, személy- és vagyonbiztosság érdekeinek tisztelete a belügyminiszterium rendelkezésére álló szabályok ellenőrzése alá esik; ha a polgári erények ébresztésére szolgáló intézkedések, mint a mivelődés emelésére szolgáló eszközök megtérnek a polgári társaság belügyeire, élet és vagyonbiztonságára felügyelő belügyminiszterium keretében:

Miért ne ternének meg a tudomány, müvészet, a nevelés és közoktatás közegei épenugy azon tárczában, mely az egyén, polgár és a társadalom életfeltételei felett őrködik

Avagy nem olyanoknak tekintendők-e egyik vagy másik vallás követői, egyik vagy másik iskola hivei, egyik vagy másik mivelődési ág munkásai, mint azok, kik casinókban, polgári és olvasó körökben, egyik vagy másik politikai hitvallás követésére összeállott társaságokban részt vesznek?

Ha az egy véleményben levők egyletekké, társulatokká alakulhatnak: nem épen igy alakithatnak-e társulatokat azok, kik a hit és mivelődés ügyében egy véleményt vallanak, egy nézetben vannak?

Miért kellene kiváltságos jogokat fentartani a hit és mivelődés követőire nézve, midőn a szabadvélemény akár a hit, akár a gondolkozás, akár a remény, akár a szeretet dolgában ugyanazon egy birálat és tekintet alá esik? . . .

S nem külön kiváltság-e a polgári társaságban a papi uralom?

Miért az állam szabad polgárai rovására annak külön képviseltetet tartani a kormány kebelében? . . .

Ime Eötvös halála esetéből itt az alkalom, hogy, az elszámlált s más fontos okokból, szüntettessék meg a vallás- és közoktatásügyi külön miniszterium!

= **A baloldaliklub** tegnapelőtti ülésében a cultus miniszt. budgetja tárgyaltatott, s kimondatott, hogy a tanfelügyelőségek feleslegesek. Aztán szólottak a tankönyvek hiányos voltáról, s arról, hogy az államvizsgák törvény által lennének szabályozandók. A védtörvény előnyeit a tanitóképezdei növendékekre is óhajtja kiterjesztetni.

— **A honvédelmi miniszter** a hivatalos lap tegnapi számában az öszes törvényhatóságokhoz körrendeletet intéz, melyben figyelmezteti az illet ket, hogy az ujonczállitási munkálatok körül micsoda intézkedéseket tartsanak szem elött. — E rendeletből kiemeljük, hogy a felülvizsgáló bizottságok müködésének határidejéül a f. 1871. évi febr. 27. 28-ik, márcz, 20. 21. 22-dik, ápril 20. 21. 22-dik, május 22, 23-dik, jun. 15-dik, julius 10-dik napjai tüzetnek ki.

— **A hivatalos lap** még egy másik rendeletet is közöl (1870. decz. 31-ről!) a védер r l szóló törvény végrehajtása tárgyában kiadott utasitás kiegészitéseül és felvilágositásaul, a közelebbi ujonczállitások alkalmával tett észrevételek alapján.

= **A Hohenwart Jihrecek** miniszterium a mily meglepetést, ép oly zürzavart idézett elő az összes osztrák-magyar sajtóban. Ily titokban még soha egyetlen miniszterium kinevevése nem volt tartva. — A legmagasabb kéziratokat nem is a „W. Z." nyomdájában, hanem a titkos császári nyomdában az igazgató őrködése mellett szedték ki, s a már kész szedést ugy vitték fedezet mellett a „W. Z." nyomdájába. Beust sem tudott az egész felől semmit, s arról Pozsonyban az indóházban a „W. Z."-ból értesült. Alább közöljük az uj miniszterek rövid conduitlistáját, s most a programmra nézve csak azt jegyezzük meg, hogy a „P. L." bécsi levelezője szerint az nem mond egyebet annál: „Az egyik fél nappalt, a másik éjet kiván, mi miniszterek egy kis holdvilággal fogunk kedveskedni, ugy hogy minden párt ki lesz elégitve. Ez igen jellemzi az uj miniszteriumot.

— **Az egyenes adóhátrálék** 1851-től 69-ig, vagyis 19 év óta 39.199.814 frtra növekedett. — Érdekesnek tartjuk idejegyezni a következő adatokat, mely az adóhátraléknak az utóbbi években következetes felszaporodását mutatják: 1851-ben tett 1.106,994 frt 48 krt, 52-ben 474,776 frt 49 kr, 53-ban 671,175 frt 78 kr, 54-ben 535,713 frt 81 kr, 55-ben 443 ezer 387 frt 97 kr, 56-ban 444,220 frt 36 kr, 57 ben 558,786 frt 13 kr, 58-ban 614,200 frt 24 kr, 59-ben 519,329 ft 5 kr, 60-ban 637,747 frt 23 kr, 61-ben 736,893 frt 10 kr, 62-ben 703,599 frt 32 kr, 63-ban 835,990 frt 81 kr, 64-ben 1.075,426 frt 43 kr. 65-ben 1.375,680 frt 50 kr, 66-ban 1.795,751 frt 71 kr, 67-ben 2.621,114 frt 79 kr, 68-ban 6.075,330 frt 7 kr, és 69-ben 17.964,221 frt 65 kr.

— **Az uj bécsi miniszterium** a szó szoros értelmében meglepte a közönséget. A különben legjobban értesülő bécsi lapok is csak a hivatalos lapból tudták meg, ki váltja fel Potockyt, — s az elöleges combinatiókban mindenféle név merült fel, csak épen azokat nem emlitette a hir, a kik kineveztettek. — Az uj miniszterium tagjai nem a birodalmi tanács pártjaiból választattak; külön „a pártok felett álló" miniszteriumot képeznek, melynek e szerint nem is lehet másként pelitikai elnevezést adni, mintha egyes tagjaival külön-külön ismerkedünk meg.

Hohenwart Károly gróf, miniszterelnök és belügyminiszter 1824-ben született s régebben megyefőnök volt Fiumében; azután tartományfőnök Karinthiában. Belcredi és később Giskra miniszteriuma alatt felső-Ausztria helytartója volt. Belcredi idejében a „Sistirungs" politikát védte nagy hévvel, s Giskra mellett az ultramontánok, s különösen Rudigier püspök irányában tanusitott szilárdsága által tünt ki, noha különben mint nagyon katholikus elvü férfi ismeretes.

Dr. Habietinek Károly az uj igazságügyminiszter 1810-ben született Prágában, hol eleinte ügyvéd, később egyetemi tanár volt, s 1868-ban mint ilyen a bécsi egyetemre nevez tetett ki. Irt egy kevésbé hires jogi müvet is. Elvei a cseh nézeteket pártolják, de kellő mérséklettel,

Dr. Schaeffle Albert, a földmivelési és kereskedelmi miniszter, mint nemzetgazdász ismert és kedvelt névre tett szert. Ismeretes különben a politikai téren is, mert két év előtt még a württembergi országgyülés és a német vámparlament tagja volt; 1831-ben született Württembergben. Ket év óta a bécsi egyetemen a nemzetgazdaság tanára volt, ki igen sok becses munkával gazdagitá e tudomány irodalmát. — Megválik, hogy a miniszteri gyakorlatban mennyire tudja érvényesiteni tanári theoriáját.

Dr. Jirecek József, osztálytanácsos volt a közokt. miniszteriumban, melynek most vezetőjévé lett. 1825-ben született Csehországban; jelenlegi magas állását „Pick auf" érte el, mert pályáját, mint miniszteri fogalmazósegéd kezdte 1850-ben, akkor is már a cultusminiszteriumban. A cseh irodalomban müvei és forditásai által ismeretes, és a cseh nemzeti párthoz tartozik.

A honvédelmi miniszter, **Scholl Henrik** báró tábornok, szintén miniszteri hivatalnok volt, és pedig osztályfőnök a honvédelmi miniszteriumban. — Igen ismeretes, mint szenvedélyes hadi épitő. Tőle erednek a nem rég boldogult tervek is Bécs, Pest, Prága stb. erőditését illet leg. — Szervező tehetségér l nem sokat tudunk; pedig azt hiszszük, hogy a lajthántuli honvédelmi miniszternek erre inkább volna szüksége, mint az épitészeti tudományra.

Holzgethan báró az egyedüli, ki a régi miniszteriumból átjött az ujba. Legutóbbi szereplése a delegatiók előtt a 80 millió bank adósság ügyében még élénk emlékezetben van, s azért fölösleges volna, most többet szólani róla.

— **Bécs**, febr. 7. Hohenwart, az ujonnan kinevezett miniszterelnök ugy nyilatkozott, — hogy ő csupán a reactio „Jánus"-a, a Messiás később fog jönni. Schäffle Württembergben az ultramontán nagy német párthoz tartozott. A miniszteri programnak Magyarországra vonatkozó passusa megnyugtatásnak tekinthető a netaláni magyar aggályokra nézve, a foederalismus életbeléptetését illetőleg Cislajthaniában. Beust bukása rövid idön — bizonyos. A kabinet alakulása Beust tudta nélkül és akarata ellen történt.

— **Bécs**, febr. 8. A mai „Wiener Ztg." a császárnak egy kéziratát közli az igazságügyminiszterhez, melylyel mindazon polgári személyek, kik a lajthán-tuli tartományokban e hó 7-ig a büntetőtörvény 58., 60., 61., 63., 64., 65., 300. és 302. §§-ban, továbbá 1862. decz. 17. törvény 1., 2., 3., 4. és 5. czikkeiben; mégis politikai okokból a büntetőtörvény 68., 69., 73., 76., 78., 81., 279—284., 312. és 314. §§-ban kijelölt büntetésre méltó cselekvények valamelyikében, — valamint a hivatalból vádolt nyomtatványok tartalma által, vagy a sajtórend ellen elkövetett büntethető cselekvény, vagy a kötelességszerü felügyelet elhanyagolása miatt vétkezeknek találtatnak, — a büntetés teljes elengedhetésében részesittetnek.

Ezen amnestiából ki vannak véve azok, kik a megjelölt büntethető cselekvények mellett a közerkölcsiség elleni vétség vagy kihágásban nyereségvágyból bünösökké tették magukat: — továbbá a honvédek, szabadságosok és tartalékosok, ha a büntető cselekvény a katonai törvényszékek illetékességéhez tartozik, vagy a szolgálati kötelezettség megsértését képezné. —

Franczia-porosz háboru.

Debreczen, február 9.

Brüssel, febr. 7. Changarnier tábornok elfogadta Lille város részéről a jelöltséget. Párisban a republikánus-orleanista jelöltnévsor bir legtöbb kilátással.

Versailles, febr. 6. Valamennyi térparancsnoknak meghagyatott, hogy ügyeljenek rá, miszerint a megszállott területeken csak a párisi választási rendelet függesztessék ki és vitessék keresztül. A versaillesi franczia republikánus párt elhatározta, hogy a választásokban részt nem vesz. Metz, Nancy és Strassburg városokban váratlanul nagy számmal fognak a választók fellépni.

Bordeaux, febr. 6. A Párisból ideérkezett kormánytagok oda utasitották az alpréfeteket, hogy a delegált kormány által elrendelt választási megszoritások megszüntettettek s a párisi kormány jan. 29. választási decretuma léptetendő életbe. A lyoni préfet f. hó 5 kén 10,000 elsassi és lotharingiai fölött tartott szemlét, kiket roppant néptömeg a legzajosabban üdvözölt.

A poroszok Long-le-Saulniert megszállották. — A párisi kormány egy rendelete Arago Manót nevezi ki belügyérül és ideigl. hadügyérül. A girondei préfetek felhivják a lakosságot, hogy a köztársaság és a nemzeti védelmi kormány előnyére válaszszon.

= Francziaországból minél kevesebb uj hir érkezik, Gambetta benyujtotta lemondását, miután az általa kiadott választási megszoritások a párisi kormány tagjai által semmiseknek nyilvánittattak.

Páris maga nyugodt, bár a nyomor még mindig igen nagy, s félő, hogy az Angliából érkező segély, sok szerencsétlenre nézve késön érkezik.

Hogy a béke és harczi-párt körül, mert ez mindkettő csakugyan létezik Francziaországban, melyik fog győzni, — azt nehány nap eldöntendi, s akkor megtudjuk, ha Gambetta lágszelleme, ugy Favre higgadt gondolkodása fognak-e határozni a sokat szervedett ország sorsa felett.

— **Bordeaux**, febr. 6. Gironde megye főnökének egy kiáltványa a lakosságra hivatkozik, hogy a gyülekezetek jó hirét és nyilvános manifestatiók jellemét ne engedje oly egyének által koczkáztatni, a kik Bordeauxban ismeretlenek, és a demokratiára nézve károsak; ennélfogva gyanusak is. A kiáltvány azt ajánlja a népességnek, hogy a köztársaság és a nemzeti védelem kormányának előnyére válaszszon, és ne bizzék olyanokban, a kik a lehetetlen jólléti bizottmányról beszélnek. Crémieux, ki Vierzonban találkozott Párisból jövő kartársaival, nem folytatá utját, hanem visszatért Bordeauxba.

Szinházunk köréből,

illetékes helyről következőkről értesülünk:

Oly sok különböző hirt olvastunk a lapokból Blaháné asszonynak, több szinészünknek és gépészünknek, a nemzeti szinházhoz lett szerződtetéséről, s átalában emlitett szinház igazgatóságának a debreczeni szinház irányában követett eljárásáról, hogy e tárgyat a debreczeni t. közönség előtt kissé szellőztetni, nem látjuk feleslegesnek.

A tények következők:

Nehány héttel ezelőtt Paulay ur, megbizásból-e vagy önbuzgalomból, városunkba jött, s a nélkül, hogy szinházunk igazgató bizottsága vagy intendánsa létezéséről magának tudomást szerezni illőnek látta volna, egyenesen szinházunk müködő tagjaival tette magát érintkezésbe. Ezen nem egészen correct eljárásnak egyik következménye lőn, miszerint gépészünket rábeszéléseivel arra birta, hogy ez a pesti s illetőleg budai szinházhoz szegődni hajlandónak is mutatkozott; meg is küldetett neki a kinevezési oklevél. Miután azonban a szabályok, mikhez magát teendőinél alkalmazkodni kellend, csak későbben igertettek vele közöltetni, s ő azok elöleges ismerete nélkül magát lekötni nem tartá tanácsosnak, a kineveztetéséről szóló oklevelet visszaküldötte, s egyszersmind tudatta, hogy a debreczeni szinháznál ujabb szerződésre lépett s itt maradand. Mi mindent irt e nyilatkozat folytán Paulay ur gépészünkhez intézett szép német levelében, mily lenézőleg nyilatkozott e nyomorult fészekről, hol a Thomász tehetségeit sem méltányolni, sem megfizetni nem tudják, a nemzeti szinház iránti tekintetből, — melyet Paulay ur mégis csak képvisel, — ezuttal elhallgatjuk, csak annyit emlitünk meg, miszerint nem tartjuk illőnek, hogy a nélkül, hogy magának az ügy állásáról alapos ismeretet szerzett volna, azzal gyanusitá emlitett levelében szinházunk intendánsát, mintha ez a gépészszel kötött ujabb szerződés keletét előbbre tette volna. E levél következménye különben ismét csak az lett, hogy Thomász Bálint gépészünk a kinevezési oklevelet Paulay urnak ujra visszaküldte, s ezáltal oda nyilatkozott, hogy a pest-budai szinházakhoz szegődni nem hajlandó.

A másik tény pedig ez:

Balogh Rezső ur, Blaháné asszony mostoha atyja, mellékelvén mostoha leánya által részére kiállitott teljes felhatalmazásáról szóló iratát, intendánsunkhoz czimzett levelében a Blaháné asszony szerződését felmondotta. Minthogy a felmondó levelében okait személyesen előadni igérkezett, a szinházi bizottság maga elé kérette Balogh Rezső urat. Mind dialektikával hozta ott fel Balogh Rezső ur felmondása okainak hosszu sorozatát, a dologra nem sokat tartozik, de a nemzeti szinház igazgatóságának a debreczeni szinházzal szemben elfoglalt állásának felderitésére világos fényt vetett ama szerződés, mit Balogh Rezső ur a bizottmánynak felmutatott, s mely báró Orczy Bódog aláirása alatt Blaháné asszonyt a pest-budai szinházakhoz 1871. május havától két évre, évi 4000 frtért szerződteté.

A bizottság utasitá intendánsunkat, hogy irásilag adja tudtára Balogh Rezső teljhatalmazott urnak, miszerint Blaháné asszony szinházunknál 1872. augusztus haváig szerződtetve lévén, a szerződéshez ragaszkodik; egyszersmind levélben értesitse a nemzeti szinház intendánsát, báró Orczy Bódog ő mlgát is e körülményről, s kérje fel, hogy a Blaháné asszonynyal jogtalanul kötött szerződést semmisitse meg, hogy a két szinház között fölmerülhető minden kellemetlenségnek eleje vétessék.

Teljesen hitte az igazgató bizottság, hogy e hivatalosan közölt felvilágositásnak nem lehet más eredménye, mint hogy báró Orczy Bódog intendáns ő mlga tiszteletben tartván a debreczeni szinház és Blaháné asszony között érvényben levo szerződést, minden további lépéstől visszalép. Azonban ő mlga nem látszik ismerni a szinházak törvénynyé vált szokásait, s mig például a bécsi udvari szinházak igazgatói más szinháznál szerződött tagot magok részére szerződtetni ily uton meg sem kisérlik, sőt ha tudtokon kivül jött létre ily szerződés, azt az első felszólalásra semmisnek s nemlétezőnek nyilvánitják, ő mlga következő hivatalos levelet intézett intendánsunkhoz:

432/1870/71. „Tekintetes intendans ur! Folyó hó 20-ról hozzám intézett becses soraira válaszolólag ki kell jelentenem, miszerint Blaháné Kölesy Luiza asszonynak a nemzeti szinházhoz lett szerződtetése a debreczeni szinház és a nemzeti szinház közt vita tárgyát nem képezheti, nem a szerződtető igazgató hivatása levén kutatni: vajon a szerződő tag le van-e máshova szerződésileg kötve, vagy nincs. — Az a

---

TÁRCZA.

Apácza és kegyencznő.

Regény a bécsi életből.

Irta: **Haffner Károly.**

(Folytatás.)

=) „Azt igen jól tudom, s eszembe sem jut, önnek azon tanácsot adni, hogy nagyságos nénjét meglátogassa."

„Hát ugyan hol lenne alkalmam vele beszélni?"

„Istenem! Hát a városligetben, a népkertben vagy a Praterben, a hova a találkozasra felszólitja."

„És ön azt hiszi, hogy néném . . . ?"

„Egy perczet sem mulaszt el a talalka kitüzött idejéből."

„És aztán uram?"

„Öszinten leirja szorult helyzetét, s ő igen lekötelezve érzendi magát ezen bizalom által s család egyetlen s legközelebbi rokonát nem fogja segély nélkül hagyni."

„Igen, igen, ô angyal, ki mindent feláldozna, hogy engem a nyomortól és szégyentől megmentsen."

„Igen ő mindent feláldozand, és mindent mer, hogy önnek fényes jövőt biztositson."

„Csak gondoljunk a jelenre uram."

„De ideje van, hogy egy kissé a jövővel is foglalkozzunk. Nagybátyja nehány hónap óta beteges, s azt mondják, hivatalát komolyan le akarja tenni, s nyugalomba lép."

„Mit hallok? Nagybátyám beteg?"

„A mellett mar igen koros, s végórája közelebb van talán, mint gondolni lehet. Ha az ember fél labbal a sirban all, sokkal békülékenyebb. Nagynénjének hatartalan hatalma van az öreg ur felett, s ha ő nehány baratsagos szót beszél szivehez, talán ismet megnyitná önnek atyai barátja karjait."

„Ha ön igazat beszélne barátom!"

„Akkor Hohenau ur ismét ugy léphetne fel, mint a fováros egyik leggazdagabb örököse, kivált ha kissé okos, s alkalmazkodni tud. És a szegény Camillának, ki miatta annyit szenved szinte latom már, hogy fognak sugárzani szemei, ha szeretett Hermannja az ő karjaiban uj életre ebred!"

„Igen, igen! Az ő iránta való szerelemből feláldozom büszkeségemet, s irok nénémnek. De hogy fogjuk a levelet kezeihez juttatni?"

„Azt bizza ön ream. Hogy mikor és hol lesz a talalka, azt még talán ma megtudja ön tölem."

E perczben megnyilt a mellekajtó, s Signora Camilla szenvedő arczczal belépett a szobába.

Hohenau felé sietett a hölgynek, kinek karjai átölelték őt, s ajkai epedő hangon suttogak:

„Barátom, drága barátom, mily édes álmaim voltak. Teged szép viragos kertben láttalak, hol te rózsákkal koronázád meg homlokomat, s én oly rendkivül boldognak érzém magamat, hogy szerettem volna örökké folytatni almomat."

„Ó ne álmodjál. ebredj, ebredj Camillám!" kiáltá örömtől sugárzó arczczal Hohenau, kedvesét szivére szoritva. „A rózsákat, melyeket neked az álom igért, az elet fogja nyujtani. Bizzunk és reméljünk, édes Camillám!"

És az edes Camilla remélt, mint az ördög, ki a szegény bünös lelket mar markaban tartja, s az ügynök ellopózott, hogy gunymosolyt csaljon a szivtelen férfi ajkaira.

TIZEDIK FEJEZET.

Paulina halad.

Azt már tudjuk, hogy azon csinos lovagot, ki Paulinát a Prater kocsizáson kisérte, s ki vele oly élénken beszélgetett, Leonnak hivták.

Azt is tudjuk, hogy e szép hölgy őt kedves Leonnak nevezte, s hogy e szavak hallatára Erlenstein jókedvüen mosolygott.

De a mit olvasóink nem tudnak, bár könynyen kitalálhatnak, az az, hogy a szép Paulina változatosság utan vágyott, hogy különösen szivesen látta a kedves Leont, s hogy végre Erlenstein igen szivesen kész volt jogait atengedni.

A kedves Leonról nem tudunk egyebet, mint azt, hogy fiatal, csinos, élvvágyó lovag volt ki az év első felében jövedelméből, második felében a tőkéből élt, mely beosztás mellett sem a jövedelem, sem a töke nem szokott növekedni.

Ez a Leon mindennapos, Erlenstein pedig minél ritkábban látott vendég lett Paulina termeiben, s ez utóbbi hangja sokkal zeneszerübben hangzott, ha Leont, mintha Erlensteint üdvözölte.

A Leon iránti előszeretetnek köszönhette Paulina azt, hogy életében jóizüen kaczagni hallotta Erlensteint, a mint az őt Leon karjaiban meglepte.

„Ne feszélyezzétek magatokat gyermekek!" monda, „kedveseimet oly váltóknak tartom, kiket három hó mulva másra forgatok, Paulinámat kivételkép több hóra meghosszabbitottam, mert ő valóban értékes papir."

„És én készpénzt gyanánt fogadom el," mondá Leon mosolyogva, „feltéve, hogy ön hajlandó őt nekem átengedni."

„De miért nem? Bizhatnám-e ezen értékpapirt jobb kezekre?"

(Folytatása következik.)

szerződő müvész dolga, — s minden ebből eredhető kellemetlenség egyedül őt terheli. — Azért, ha a debreczeni szinház tisztelt igazgatósága Blaháné asszonyt ottani szerződése alól, a kikötött határidő eltelte előtt, szinháza jól felfogott érdekében, felmenteni nem hajlandó, érvényesitse szerződésadta jogát Blaháné asszony ellenében, valamint én azon esetben, ha a tisztelt müvésznő itteni szerződésének megfelelni vonakodnék, törvényes keresetemmel egyenesen és csak ellene fognék fellépni. — Hogy mégis a tekintetes intendáns ur a körülmények felől értesiteni sziveskedett, azt becses levelében felhozott megtisztelő indokain kivül, főleg azon hazafias ügyszeretetből eredettnek hiszem, melylyel sikerült a tekintetes intendans urnak a debreczeni szinházat jelen anyagi és szellemi tekintetben virágzó állapotára emelni. — Fogadja a tekintetes intendans úr őszinte tiszteletem nyilvánitását. Pest, január 22. 1871. br. Orczy Bódog mk. igazgató. (kivül) a nemzeti szinház igazgatójától. Tekintetes Kiss Sándor urnak a debreczeni állandó szinház intendánsának Debreczenben.“

Ezek a száraz tények, mikhez, ugy hiszszük, hogy nem sok commentár kell, hogy a debreczeni közönség, — mely az általa oly melegen ápolt szinházügy iránt érdekkel viseltetik, meggyőződhessék, miszerint az igazgató bizottság és szinházunk intendánsa mindent elkövettek a kérdésben levő ügynek barátságos és békés uton leheti elintézése végett; mi ha nem sikerül, kénytelenek lesznek igazságos ügyöket a törvény oltalma alá helyezni.

Ujdonságok.

* **A jogászsegélyző-egylet bálja** holnapután a szinházban fog megtartatni, s igen fényesnek igérkezik az lenni, ugy a helybeli mint a vidéki közönség szine, java tömeges megjelenése által. Számos vendég érkezik, főleg jogászok N.-Váradról, aztán több család Ujfehértó, Kálló s Szabolcsmegye több helyéről. Pestről P. és H. honvéd ezredesek, s H. L. alezredes igérték megjelenésüket. — A hölgyvilág a báli előkészületekkel van elfoglalva, melyekhez ezuttal és pedig nagy mérvben a cotilionhoz sajátkezüleg készitendo szalag, virág, és más jelvények tartoznak. — A rendezőség, s az egész jogász ifjuság mindent elkövetend, hogy kedves vendégeik igényei minden tekintetben ki legyenek elégitve, s hogy a fesztelenség, a kedélyesség és jókedv, az egész tánczvigalom tartamán át átalános maradjon. A tánczolás kényelmesebbé tételére a teremnek a szinpad felőli mélyitése által lesz gondoskodva. — A bál összes jövedelme a szinház részére van felajánlva, azonban a szives felülfizetések a jogászsegélyzőegylet pénztára gyarapitására fognak fordittatni. Ajánljuk az utóbbi jótékony czélt a báli közönség kegyes figyelmébe.

* **A reformált egyház** gazdasági szakbizottsága f. hó 10-én d. u. 3 órakor ülést tartand.

* **A reform egyházitanács** folyó hó 12-én d. e. 10 órakor ülést fog tartani. Tárgya: „a gazdasági szakbizottság javaslata, az egyházi adószedői rendszer átalakitása tárgyában.“

* **Kletzer Feri** gordonkamüvész és neje Kletzer Valeria asszony megérkeztek városunkba, s itt egy hangversenyben fognak fellépni. Az előadás hétfőn február 13-án a „Fehérló“ termében fog megtartatni. A részletes programmot holnapután közöljük. A müvészpár Miskolczon is hangversenyzett, és pedig igen fényes eredménynyel. Különösen tetszett a hangversenyeknek melodrámai része, mely ugy ujdonsága, mint kelleme által igen meglepte a közönséget. —

* **A Csokonai-szobor** felállitásáról s az idevonatkozó intézkedésekről ideje volna már rendelkezni, jó előre. Mert félő, hogy a dicskölteményi pályázatra és az ünnepélyre nézve szükséges intézkedésekben ujra késedelem fog előállani!

* **A régészeti és museum egylet** megalakitása tárgyában, az alapszabályok tervének kidolgozására kiküldött bizottmány máig sem tevén jelentést: ismételve megsürgetjük a közönség érdekéből a kiküldötteket, hogy valahára mutassanak életjelt; mert ime már egy éve lesz, hogy hiába várjuk az idevonatkozó jelentést! (Több érdeklett.)

* **A timár temetkező társulat.** T. szerkesztő ur! Azt vélem, hogy az által csak a közügynek teszek szolgálatot, ha egy oly intézetnek müködését a nyilvánosság elé hozom, melynek vezérférfiai, lemondva önként minden őket méltán megillető dijazásról, a közügy iránti buzgó törekvésök öntudatával már 8 év hosszu során át az alább kimutatandó eredményt mutathatják fel. Nevezetesen: a helybeli temetkezési társulat a mai napon tartotta évi közgyülését, a hol is előbb a pénztárnoki számadások vizsgáltatván át: abból kiderült, hogy ezen intézet az 1862. évben októberben kiválólag csakis a helybeli timárok közül 300 tagból alakult, a kik is az alapszabályok értelmében minden halálozás esetében 25 krt fejenként tartozván a közpénztárba befizetni, ezen begyült pénzből fizettetett ki minden egyes halottnak eltemettetésére azonnal az illető 50 frt, és ezenkivül azon eljárónak, a ki ezen köteles fizetéseket a tagoktól beszedte 3 frt; igy összen 53 frt; a többi maradvány, valamint a tagok beiratásakor egyszer mindenkorra fizetett 1 forint 20 krajczár minden évben a tőkepénzhez csatoltatván, a takarékpénztárba tétetett, s ennek eredménye lett az, hogy még a mult 1870 ik évi számadáskor volt a takarékpénztárban kamatozásra 2074 frt, a folyó évi számadás felmutat ismét 63 frt., vagyonállás 2137 frt., kinlevő tartozás nincs. Volt a társulatnak a nyolcz év alatt 41 halottja, az évenként ujabban belépettekkel van jelenleg 351 tagja.

Egy társulati tag. *)

* **A börtönviszonyokra nezve** a m. kir. igazságügyminiszterium által tett kérdésekre a válasz következő adatokkal terjesztetik fel városi hatóságunk által: 1870. évi decz. 31-én volt a városi törvényszék börtönében, büntett vádja miatt vizsgálati fogságban. 2. elitélt 36, együtt 38 kihágások miatt elitélt 20. A börtön helyiségekből a városi rendőrség rendelkezése alatt áll 3 szoba 72 személyre, a törvényszék rendelkezese alatt van 13 földalatti 1 földszinti, 6 emeleti szoba 128, — összesen 200 egyénre. A börtönszobák egészségi tekintetekből jól berendezettek; végre az elitéltek az elitéletlenektől elkülönitve tartatnak. — E kimutatás sem mutat kedvező állapotot, mert midőn 3 szoba 72 egyén részére van fentartva és az elitéletleneket leggyakrabban együtt kell tartani, s az összebeszélést 1 megóvni nem lehet; dologház pedig nincs: ott kiáltó szükség van javitásra!

*) Ezen örvendetes eredményt a többi temetkezési egyleteknek kovetendő példányul ajánljuk. Szerk.

* **Azon esküdtszéki eljárásra** vonatkozólag, melynek folytán dr. Sonnenfeld Zsigmond Nagyváradon lakó ügyvéd Debreczenben a mult évben elitéltetett pénzbirságra, azon értesitést vettük, hogy a panaszló czég Schwimmer József és társa csakugyan csődöt mondott; a mint ezt a vádlott egy a tárgyalás közben is fölmerült czikkében már előre meg is jósolá. —

* **A nőegylet** árvaházat szándékozik építtetni s e czélra ideiglenes használatra a várostól kér telket kijelöltetni.

* **A kapitányi hivatal** 3. városi biztosnak és 3. hajdunak felvétele s alkalmazása iránt adott be jelentést a városi tanácshoz; a jelentés a 100,000 frtot haladó dijhátralékok beszedésének szükségességével indokoltatik.

* **Az északkeleti vasut körül** a kijelölt határvonalakon tul terjeszkedő munkálatok indittattak meg a városi hatóság beleegyezése nélkül; mi ellen a szükséges óvó intézkedések meg fognak tétetni.

* **A II. m. k. jótékonysági államsorsjáték** rendezését oly formán engedte meg a miniszterium, hogy annak tiszta jövedelme az 1848/9. évben munkaképtelenekké lett honvédek javára forditassék; s illetőleg az országos honvédsegélyző egyletnek átengedtessék. — A m. kir. pénzügyminiszterium f. évi jan. 14-ről kelt körrendeletében előre felhivja a városi hatóság figyelmét arra, hogy a közönséget hivja fel, mikép a kiadandó sorsjegyek vevői közé magokat a sorsjegyeket megszerezni ohajtók előre addig is bejegyeztethetik, mig az államsorsjátéki bizottság által a sorsjegyek annak idejében, — elárusitás végett beküldetnének.

* **Balla Gergely** a ki egykor Debreczenben is üzé szemfényvesztő mesterségét, igen alkalmatlan vendég lehet a nagyváradi börtönben is, mert mint egyik ottani lap irja, Gergely maga igényel annyi felügyeletet és személyzetet, mint a többi rab összesen; pedig Biharmegye börtöneiben a rabok száma nem sokkal áll alantabb a négyszáznál; ennélfogva a megyei hajdúk örülnek leginkább azon hirnek, hogy Ballát gróf Ráday kir. biztos Szegedre vitetné, mivel az ott összefogott betyárokkal ő is összeköttetésben volt s az alföldön elkövetett rablásokban — nem épen tiszta kezü.

* **Azon bérkocsis**, — ki tegnap éjjel egy ügyvédet az indóháztól csak a „Fehérló“ vendéglőig szállitott, tehát nem a mellékutcza szegletéig mint emlitettük, lakására vinni pedig semmi áron nem akarta Jelics János a 37. számu bérkocsi tulajdonosa volt, az alkapitány által érzékenyen megbüntettetett kihágásáért.

Szinházi szemle.

** Szerdán, február 1-jén adatott: „**Tékozló apa**“ párisi életkép 5 felvonásban. Másodszor került e mü nálunk most szinpadra. Első adatásakor nem helyeseltük a müsorozatba felvételét, mint azon alkalommal megjegyeztük volt azért, mert e mü sokkal elvontabb irányban halad és sokkal komolyabb elemeket tartalmaz minthogy a vásári közönség igényeit kielégithetné, miután az, inkább érzék-csiklándoztató látványosságokat szomjaz. De e megjegyzésünk nem a darab rovására történt, sőt ezuttal kimondjuk, miszerint a „Tékozló apa“ betanulásával rendes szinházlátogatóink, kik az értelem részére kivánnak táplálékot, — mindenesetre nyertek, ugy a mü, mint annak kerekded előadása tekintetében.

** Csütörtökön, február 2-án adatott: „**Faust**“ opera. — Margarétát Tannerné énekelte. Szerepében feltünő jelenség volt ugy szép hangja, correct éneke, átgondolt játéka mint bájos alakja által. A közönség több izben tapsokkal jutalmazá. A dalmü élvezetesen folyt le általában s a nagy számu közönség megelégülten távozott a szinházból.

** Szombaton, február 4-kén adatott: „**II. Rákóczi Ferencz fogsaga.**“ Irta Szigligeti.

** Hétfőn, február 6 dikán adatott: „**Ágyutöltelék**“ Rosen ügyes vigjátéka, melynek legfőbb tényezője Együd volt Bertók Árpád hirlapiró szerepében, kinek csak öltözéke ellen hozhatunk fel kifogást, amennyiben az nagyon változatos vala s épen nem mondhatjuk, hogy az izlés befolyása alatt képződött. — Curiosumképen e toillett-et leirjuk. Fehér kalap, barna salonkabát, égszinkék mellény, pirosszinbe játszó nyakkendő, világossárga ki mondhatatlan és szürke keztyü; mint látni lehet ez valóságos szemenszedett kolibri divat. — Ezt azért hozzuk fel, hogy szinészeink igyekezzenek öltözéküknél az öszhangra is ügyelni s ne a kirivóságokban keressék — igy külsőleg — a hatást. A vigjátékot egyébiránt derülten hallgatá végig a szép számu közönség. E sziniest záradékát „**Fipsz**“ ismeretes bohózat képezé, melyben Vizvári eredeti játékával s coupletjeivel frenetikus tapsokra ragadá a házat.

** Kedden február 7-dikén adatott: „**Dunanán apó és fia utazása**“ operette. Folténÿi mint Dunanán s Dalnoki mint Patroklus érdemelnek felemlitést. Telt ház.

** Szerdán, február 8-kán adatott: „**Matild a valuton vagy szerelem és müvészet.**“ Szinmü 4 felvonásban irta Benedix forditotta N. N. E darab először ment, de mint ujdonságnak a kellemetlen idő miatt — kevés közönsége volt. E mü, mint Benedixnek majd nem minden darabja, telve sentimentalismussal cselekmény igen kevés van benne s alakjai halványan körvonaloztattak. Meséje igen egyszerü. Matild szerelmes rajzmesterébe Armau Bertholdba; e viszony felfedeztetik s a leány atyja csufosan kiüzi házából a festészt, leányát pedig kényszer utján Falkenauhoz akarja nőül adni. A leány ellent mond. Ekkor a felbőszült atya választást enged Matildnak, a család s kedvese között. Matild kedvesét választja s atyai áldás nélkül szegődik Armau oldala mellé. A kitaszitott pár eleinte nyomorban él, de az akademia a festész müvét a pályázatnál első dijra érdemesiti; s itt megvettetik alapja Armau hirnevének és anyagi jobblétének is.— Eközben az atyai háznál változás áll be. Tannenhof, a gazdag kereskedő, Matild atyja, fia Vilibal tékozlásai által s főkép azért, mert e vásott gyerek őt meglopja — koldusbotra jut. Ily helyzetében lép be kitagadott leánya hajlékába; Matild örömmel fogadja őt, mig ellenben férje rideg, szükkeblü marad irányában s nem akar vele békejobbot szoritani. Ekkor Matild másodszor lép a válutra, vagyis férjét elhagyva elszegényült atyját szándékszik követni, hogy gyámola legyen a nyomorban. E válás megdöbbenti Armaut és hogy az be ne következzék — megbocsát az atyának.

Eddig a mese rövid vázlata, kidolgozása leszámitva fentebb futólag érintett hiányait elég élvezhető s a közönség mondhatni jól mulatott a darabon. Az előadás csak türhetően folyt le, és hogy a dicséretet most oly szüken mérjük — annak oka a sugó hangos közremüködésében rejlik. Nem tudjuk utasitásból cselekszi-e ő azt, vagy kedvtelésből? de annyi bizonyos, mikép a közönség megbotránkozva hallgatá az előre megtudott szöveg viszhangjait. Egy hosszu késedelmezés is fordult elő, mely szereplőt és hallgatóságot egyiránt boszantott. Kérjük az ily illusiot sértő hibáktól jövőre megóvni a szinház barátait!

Országgyülési tudósitás.

A képv.-ház ülése febr. 7.

(Folytatás.)

Simonyi E. Hogy a gazdasági tanonczok közül évenként 80% lesz gazdatisztté, ez nem ok az intézetek nem szaporitása mellett, mert Magyarországon van 13,000 község, ha ez a 80 gazdatiszt 30 évig szolgál, ez ad 30 év alatt Magyarországban 2400 gazdatisztet, a mi pedig 13,000 községre nem sok. — (Helyeslés.)

Péchi T. osztja Simonyi E. nézetét.

Tisza K. kérdem, minő helyzet az egy képv. ház részére, ha azon képv. ház hoz egyhangulag határozatokat, és az illető miniszter nem tartja érdemesnek, ha azon határozatot nem hiszi végrehajthatónak — elelegesen azt mondani a háznak: ezen és ezen indokoknál fogva mentsenek föl ezen határozat végrehajtásától, hanem egyszerüen mellőzi azt, és declarálja már előre; hogy ha nem kérdeztetik, nem is tartozik megmondani, hogy miért nem hajtotta végre a határozatot. Mikor pedig megkérdezik ez iránt előáll czáfolatával azon okoknak, melyek a házat, a határozat hozatalára birták egy évvel ez előtt. (Helyeslés balfelől.) Ily módon nem lesz a képviselőház az, a minek lennie kell: irányadója és rendelkezője a miniszteriumnak, hanem a képviselőház, ha tetszik neki, határoz, a minister pedig, ha nem teszik neki, nem hajtja végre és az argumentum utoljára is az, hogy nem hajtotta végre azért, mert a ház csak nemes felhevülésben határozott. — Ilyen parlamentarismushoz nekem nincs sem bizalmam, sem kedvem. (Helyeslés balfelől.) A keszthelyi orsz. gazdasági tanintézetre előirányozva van 34,700 frt, a pénzügyibizottság 34,500 frtot hoz javaslatba.

Gaal Endre, következő határozati javaslatot ad be: Utasittatik a földmivelési miniszterium, hogy a szőlőszeti és borászati tanfolyamnak a keszthelyi országos gazdasági tanintézetnél leendő rendszeresitése, s ennek költségei tárgyában, ha lehet még ez évben a házhoz törvényjavaslatot terjeszszen be, — melyhez módositványát csatolja, a földmivelési miniszterium 1871-ik költségvetéséhez a keszthelyi országos gazdasági tanintézetet illetőleg: az 5. §. alatt elméleti és gyakorlati oktatás szükségleteire. C alatt a borászati tanfolyam költségeire 100 frt helyett tétessék: borászati tanfolyam költségeire 500 frt.

A kolozsmonostori gazd. intézetre előirányzott 44,500 ft. megszavazása után elfogadtatott a hradeki földmives iskolára 10,300 ft, a diószegi vinczellér képezdére 4000 frt, fedezetül ösz. 49,300 frt, mig a gazd. intézetekre ösz. 187.600 frt szavaztatott meg.

Vesztegintézetekre megszavaztatott 44,200 frt, a keleti marhavész elfojtására 47,000 frt, a pesti állatgyógyintézetre 32,800 frt, (itt a bevétel 10,400 forint) a bányakapitányságokra 61,450 frt. Földtani intézetre előirányozva van 26,900 frt.

P. Szatmári sajnálja, hogy a földtani intézetnek miben léte s czélja nincs kifejtve. Fest Imre válaszolja, hogy az első évkönyv a Vértes és az esztergomi hegycsoport ismertetését és geologiai térképét hozza. A földtani intézet mind a tudomány, mind a nemzetgazdászat érdekeinek megfelelend. — Az előirányzott összeg megszavaztatik.

Postajövedékre előirányoztatott 4.018,920 frt. Péchi T. Domahidy Ferencz és Guthy Benő a posta kezelés hiányát mutatják ki. Ily értelemben szólott Mátyus A. is.

Ülés vége 2 óra 5 p.

A képviselőház ülés febr. 8-kán.

Elnök Somssich Pál 1/4 11 órakor nyitja meg az ülést.

A kormány részéről jelen van Szlávy, Gorove, Horváth B.

A tegnapi ülés jegyzőkönyve hitelesittetik. —

Több kérvény nyujtatik be.

Helfy Ignácz kérdezi a kereskedelmi minisztertől, van e tudomása arról, hogy azon külföldi lapok minden száma után, melyek nem itteni postai utalvány nyomán rendeltettek meg, 2 krajczárt kell fizetni. — A miniszter holnap fog felelni.

Ürményi Miksa felhivja a házat, hogy a kérvények tárgyalására napot tüzzön ki.

Irányi Dániel jónak látná, ha minden héten egy nap e czélra fordittatnék.

A tárgyalási nap az igazságügyminiszteri budget tárgyalása utánra tüzetik ki.

A ház napirendre tér. Tárgya: a kereskedelmi miniszterium költségvetése „postajövedék“ czimü tételének folytatólagos tárgyalása.

Tisza Kálmán elismeri, hogy a számos hiányok mellett is, a postaközlekedésben haladást lehet tapasztalni. A postajövedékből származó jövedelmet arra szeretné forditani, hogy a postahálózatban mutatkozó hiányokat eltávolitni lehessen. Kérdi, miért nem állitattak fel oly póstaállomások, melyek a tavalyi budgetben előfordulnak.

Szlávy József miniszter azt hiszi, hogy ha megszavaztatnak a kért összegek, jelentékeny mérvben segitve lesz az emlitetett hiányokon. A mi azt illeti, hogy némely postaállomások nem állitattak fel, azt feleli, ha itt ott fordulnak is elő ilyenek, azon lesz, hogy mielőbb felállittassanak.

Hogy a postajövedék a postahálózat hiányainak javitására fordittassék, nem tartja czélszerünek és pedig pénzügyi szempontból nem, a jövedelemből más hiányokat is kell pótolni; felhozza e tekintetben, hogy távirdákra 300 ezer forintot szándékozik még jövőre felvenni.

Kijelenti, hogy a miniszteriumban a postaosztálynál nincs egy hivatalnok is, ki ne tudna magyarul. Fődolog a postakötelezettség pontos teljesitése és ennek minden mást alá kell rendelni.

Ghiczy Kálmán ugy találja, hogy a miniszter nem tartotta szem előtt azt, hogy ne mondjon többet, mint a mennyit akart. Arra, hogy a magyarnyelv közigazgatási nyelv legyen, törvény hozatott, és igy sokkal fontosabb kérdés, hogysem a postaügynek alá lehetne rendelni.

Szlávy József fejtegeti, hogy ő előbbi kifejezésével az akarta érteni, hogy oly postamesterektől, kik az állammal szerződési viszonyban állanak, nem lehet rosz néven venni, ha nem birják a magyar nyelvet.

Gorove István miniszter visszautasitja Mukicsnak azon vádját, hogy a miniszterium keblében a posta osztálynál a hivatalnokok nem tudnak magyarul, mert azok egytől egyig jól birják a magyar nyelvet.

Simonyi Ernő nem hagyhatja megjegyzés nélkül Szlávi nyilatkozatát, mert azt hiszi, az országban rosz hatása lehet. Azt hiszi, ezen nyilatkozat nem komoly megfontolás, hanem nemes felhevülés következménye; minthogy nem lehet mindent — mint a miniszter mondá, a postaügynek alárendelni, osztja Ghiczy megjegyzéseit.

Szlávy József miniszter megjegyzi, hogy magán életben sem szokott, és annál kevésbé a képv. házban meggondolatlanul beszélni, hanem azt elismeri, hogy a kérdésekre rögtön válaszolva, nem válogatta meg kellőleg a kifejezéseket. — Nem ugy értette, hogy a postaügynek mindent, pl. az igazságügyet kelljen alárendelni, hanem hogy a posta körében levő ügyek a közlekedés pontossága mellett csak alárendelt jelentőségüek.

Például a postakocsin Gorove alatt osztrák czimer és szin volt, de minthogy a főkérdés az, hogy a postakocsi pontosan közlekedjék, a szin csak utóbb lett megváltoztatva.

Megszavaztatott tisztifizetésekre hazánkban 773,560 forint, Horvát-Szlavoniában 71,040 forint.

Távirdára megszavaztatott 1,411,000 frt, fedezetül 1.112.000 frt. Rév és tengerparti egészségügyre 59,800 frt, fedezet 12.700 forint, pesti zálogházra 137,000 frt, nyugdijakra 87 ezer forint, 754 forint esetleges kiadásokra levonatván.

Kereskedelmi czélokra 1000 frt, gazdasági tanintézetekre 21,000 forint, lótenyésztésre 145,000 frt szavaztatott meg. Pesti állatgyógyintézetre 16,900 forint, távirdára hazánkban 303,620 frt, Horvátországban 2690 frt, posta és távirdaház épitésre 250,000 frt.

Házmán a közraktárak és gabnatárak épitése tárgyában hat. javaslatot ad be. —

Az igazs. ügyérség költségvetése tárgyaltatik. — Dietrich J. birálja ezt é. az igazs. ügyér törv. alkotási müködését; azután az ülés eloszlik.

Délutáni posta.

— Bécs, febr. 8. A „Wanderer“ arról értesül, hogy Beust államkanczellár lemondását beadta.

— Bécs, febr. 8. A „N. fr. Presse“ egy hirt emlit, mely szerint Beust gróf utódja Széchen gróf lenne. A „Volksfr.“ mondja: Gróf Beust, kinek helyébe Andrássy Gyula lépne, hir szerint berlini követül neveztetnék ki.

— Bordeaux, febr. 7. A párisi kormány által Gambetta helyébe kinevezett Arago a préfetekhez intézett köriratban ezeket mondja: A korábbi uralkodó családok tagjai az 1832. april 10 és az 1848 január 8-ki törvények értelmében meg nem választhatók; az 1871. február 7-ki rendelet e határozatot a Bonaparte családra is kiterjeszti. — Őrködjenek önök szigoruan e törvények és rendeletek szem előtt tartása fölött. — A Gironde departement préfetei által szintén aláirt jegyzék még hozzáteszi, hogy az 1871. január 31-diki rendelet által meghagyott választási megszoritások közül, csak a fennebb emlitett esetek tartandók fen.

A „Debreczen“ eredeti

MAGÁNTÁVIRATAI.

= Bordeaux, febr. 8. Gambetta a Gironde-megyei követjelöltséget visszautasitotta. — Amerikából egy sorhajón nagy lőszer- és fegyverszállitmány érkezett. —

= London, febr. 8. Bizonyos hirként beszélik, hogy a hatalmaknak sikerült Károly fejedelmet az elutazásról lebeszélni.

= Berlin, febr. 8. Versaillesban biztosan reménylik a békekötés rövid idő alatt megtörténtét.

= Bécs, febr. 9. Azon hirek, melyek Beust visszalépéséről keringenek, nem bizonyosodnak be.

= London, febr. 9. A „Times“ mérsékletre inti a németeket követeléseikben, miután Francziaország kincstára üres. Gambetta visszalépését reményteljes békejelnek tekintik. A pontusi konferentia tegnap hosszabb ülést tartott.

= Berlin, febr. 9. (Hivatalos.) Treskov tbk. Burogneból fabr. 8-ikáról jelenti: „A sziklák közé épitett Haute-Berches és Basse-Berches erődök ma elfoglaltattak, mely alkalommal a viárkokat részben a levegőbe kellett röpiteni, mely viárkok az esős idő miatt viz alatt állottak.

Távirati tudósitás

a bécsi tőzsdéről febr. 9-ről.

Arany . . . 5 frt 85 kr. | Ezüst . . 121 frt 50 kr

Felelős szerk. és kiadótulajdonos: OLÁH KÁROLY.

HIRDETÉSEK.

Hágatási hirdetés.

I) A Nagy-Szalánczi telivérménesben — a kassai vasutiállomástól 2 mértföldnyire — fedez:

Rothschild sp. tv. m. nev. 1861 ben Lord Exeter ap. Midas any. Eklia The Provosttól;

telivér kanczákat 50 frtért; félvér kanczákat 25 frtért, istálópénz minden kancza után 5 frt.

II) A Tisza-csegei félvér ménesben — a M. Nyárádi vasutiállomástól 3 mértföldnyire — fedeznek:

1. **Topaz** vp. tv. m. nev. 1856-ban Báró Döry ap. Smaragd any. Miutty Conscripttól:

idegen kanczákat 15 frtért, istálópénz minden kancza után 2 frt.

2. **Maniac** vp. tv. nev. 1864-ben Kis-Béren ap. Teddington any. Sampler Venisontól;

idegen kanczákat 15 frtért, istálópénz minden kancza után 2 frt.

Bejelentéseket Rothschildhoz elfogad John Fowler ménesmester Nagy-Szalánczon pr. Kassa. Topazhoz és Maniachoz ellenben R-viczky Tamás jószágtelügyelő ur Tisza-Csegén pr. Karczag. — Széna és zab az illető regalebérlők által szolgáltatik ki, istáló és alomszalma ingyen. —

50 2—3

Felhivás.

A nőegylet azon tisztelt tagjait kik az 1869 és 1870-ik évi részletek befizetésével hátralékban vannak, egész bizodalommal felkérem, hogy tartozásaikat mielőbb kiegyenliteni sziveskedjenek.

Debreczen. 1871. január 28.

Márton László
pénztárnok
Szentanna 2266. szám.

42 2—.

Eladó
TÜZI-FA

A Szepper és Satori-féle faraktárban.

Debreczenben, a vasuti indóházzal áttellenben kitünő tüzi fa ölenként kisebb nagyobb mennyiségben, jutányos áron kapható. 46 3—3

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. k. város törvényszékének telekkönyvi tanácsa részéről közhírré tétetik, miszerint felperes Komjáthy Lászlóné Szanka Emma részére, Király József és neje Debreczeni Eszter alperesektől 400 afrt. tőke és járulékai erejéig lefoglalt ingatlanság, mely áll a debreczeni 1065 ik számu telekjegyzőkönyvbe irt csapó utczai 607-számu házból, s annak 1 hold 1250 □ öl külső földéből az **1871-ik évi február 13-án** szükség esetére **március 13 án dél utáni 3 órakor,** a város házánál, a telek hivatal helyiségében, birói árverésen el fog adatni.— Kikiáltási ár a becsérték szerint 3485 afrt.— Az árverelni kivánók által leteendő bánatpénz 350 frt. —

A vételi ár 3 egyenlő részletben, a leütéstől 2, 4, és 6 hónap alatt 6 % kamataival lefizetendő. — A bánatpénz az utolsó részletbe tudatik.—

A többi feltételek a telek hivatalban alól irott végrehajtónál megtekinthetők;

Egyszersmind azok kik a lefoglalt ingatlanságra nézve tulajdoni vagy más igényt érvényesithetni vélnek, felhivatnak hogy igénykereseteiket jelen hirdetménynek hirlapi harmadszori közzétételétől számitott 15 nap alatt, fent irt telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be.

A nemhelyben lakó jelzálogolt hitelezők pedig felszólitatnak, hogy a vetelár felosztása alkalmával leendő képviseltetésök végett, a hatóság székhelyein megbizottat rendeljenek, s annak nevét s lakását az eladásig jelentsék be, ellenkező esetben a hivatalból kinevezett gondnok Takács Ferencz ügyvéd által fognak képviseltetni.

Kelt Debreczenben a városi törvényszék telekkönyvi tanácsának 1870 deczember 31-én tartott üléséből.

24 3—3 **Igmándi József**
telekkönyvi előadó.

Debreczen 1871. Nyomatja Telegdi L. betüivel Széllősy M. (Széchenyi-utcza 1814. sz. a.)